

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

บันทึกสรุปการประชุมระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยกับสมาคมธนาคารไทย ปี 2505 -
2516

ประกาศกระทรวงการคลัง ออกตามความในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.
2505

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ออกตามความในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์
พ.ศ. 2505

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59

ประชุม จินตประภินทร. การธนาคารพาณิชย์ การดำเนินงานและการบัญชี กรุงเทพฯ
มหานคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2514

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505

รายงานการตรวจสอบธนาคารพาณิชย์

วาริ แควานนท์. "ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารธนาคารพาณิชย์" คำบรรยายในคณะ
พาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาษาอังกฤษ

Banking Ordinance June 1967 (Hong Kong)

Banking Ordinance 1958 (Malasia)

National Banking Laws (United States of America)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา ก.

พระราชบัญญัติ
การธนาคารพาณิชย์
พ.ศ. 2505

ผู้มีผลผูกพัน พ.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2505

เป็นปีที่ 17 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภาองคมนตรีของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช 2480

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"การธนาคารพาณิชย์" หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่
ต้องจ่ายคืนเมื่อหาตามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และให้ประโยชน์เงินนั้นในทาง
หนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ให้กู้ยืม (ข) ซื้อ ขาย หรือเก็บเงินตามตั๋วแลกเงินหรือตรา
สารเบอเลียมหรืออื่นใด (ค) ซื้อหรือขายเงินปวรวรรคต่างประเทศ ทั้งนี้จะประกอบธุรกิจประ
เภทอื่นอันเป็นประเพณีธนาคารพาณิชย์ซึ่งกระทำด้วยหรือไม่ก็ตาม

"ธนาคารพาณิชย์" หมายความว่า ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์

"เงินกองทุน" หมายความว่า ทุนซึ่งชำระแล้ว ทุนสำรองซึ่งรวมทั้งเงินสำรองอื่นที่หักจากรากกำไรสุทธิ และกำไรสุทธิคงเหลือหลังจากหักจากรวมกัน

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีรักษากฎการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา 5 ภายใต้บังคับมาตรา 6 ธนาคารพาณิชย์จะตั้งขึ้นได้แต่ในรูปบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และโดยได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี

คำขอของธนาคารต้องมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด และจะดำเนินการเพื่อจัดตั้งบริษัท จำกัดได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี ในการนี้รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรก็ได้

เมื่อได้จัดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดแล้ว ให้แจ้งการจดทะเบียนต่อรัฐมนตรีเพื่อขอรับใบอนุญาต

มาตรา 6 การประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์โดยทั้งเป็นสาขาของธนาคารที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี ในการนี้รัฐมนตรีจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขก็ได้

สาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ของต่างประเทศขึ้นหรือตั้งไว้ในประเทศไทยตามจำนวน ชนิด วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ในการปฏิบัติการตามมาตรา 10 และมาตรา 13 ให้ถือว่าสินทรัพย์ตามวรรคสองเป็นเงินกองทุน

มาตรา 7 ธนาคารพาณิชย์นอกจากสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์อาจเปิดสาขาใด แต่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี คำขอของธนาคารต้องมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด ในการนี้รัฐมนตรีจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขก็ได้

มาตรา 8 ห้ามมิให้บุคคลใดถอนจากธนาคารพาณิชย์ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์

มาตรา ๑ ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากธนาคารพาณิชย์มีใจถือหรือค้าแสดงชื่อในรูปถึง
ว่า "ธนาคาร" หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน

มาตรา ๑๐ ให้ธนาคารพาณิชย์ชำระเงินคงเหลือไม่ต่ำกว่าอัตราวันกัม

(๑) เงินตรียมตั้งต้น ตามอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็น
ชอบของรัฐมนตรี อัตรานั้นต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าและไม่เกินร้อยละยี่สิบห้า

(๒) เงินตรียมแต่ละประเภท ตามอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วย
ความเห็นชอบของรัฐมนตรี

เงินตรียมตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ไม่รวมถึงเงินสด เงินฝากที่ธนาคารแห่ง
ประเทศไทย เงินฝากที่ธนาคารอื่นในเครือธนาคารอาชญาจักร ธกษัตริย์รัฐนาอไทยและเงิน
ตรียมอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด

เงินตรียมตามวรรคหนึ่ง (๒) ธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่กำหนดก็ได้

การกำหนดตามมาตรานี้ ในประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่การกำหนดตามวรรค
หนึ่ง (๑) และ (๒) จะใช้บังคับก่อนวันทำขึ้นนับแต่วันประกาศนี้ได้

มาตรา ๑๑ ให้ธนาคารพาณิชย์ชำระเงินฝากสำรองไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยนับ
แต่วันเป็นอัตราวันกัมยอดเงินฝากไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความ
เห็นชอบของรัฐมนตรี ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าและไม่เกินกว่าร้อยละยี่สิบห้า อัตราส่วนที่ค่า
รองนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดให้ถือเอาส่วนเฉลี่ยตามระยะเวลาตามเกณฑ์ใด
ก็ได้ และอาจกำหนดให้ถือเอาตัวอักษรที่รัฐนาอไทยเป็นส่วนหนึ่งของเงินฝากสำรองนี้ทั้งด้วย
นั้นก็ได้

ธนาคารแห่งประเทศไทยความเห็นชอบของรัฐมนตรี จะกำหนดให้รวมยอดเงิน
ที่เบิกเกินบัญชีที่ยังมิได้จ่ายไปเข้าด้วยยอดเงินฝากที่มีเงินฝากสำรองนั้นด้วยก็ได้

การกำหนดตามมาตรานี้ ในประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่การกำหนดอัตราวัน
เงินฝากสำรองกับยอดเงินฝากตามความในวรรคแรกและการกำหนดให้รวมยอดเงินที่เบิกเกิน
บัญชีที่ยังมิได้จ่ายไปเข้าด้วยยอดเงินฝากตามความในวรรคสอง จะใช้บังคับก่อนวันทำขึ้นนับ
แต่วันประกาศนี้ได้

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์กระทำการดังต่อไปนี้

- (๑) ออกธนบัตรโดยมิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี
- (๒) ให้กรรมการของธนาคารพาณิชย์ดัดแปลงธนบัตร
การให้กู้ยืมเงินดังต่อไปนี้โดยถือว่าเป็นการให้กรรมการผู้กู้ยืมเงินด้วย
 - ก) การให้กู้ยืมเงินแก่รัฐบาลหรือสมาชิกของกรรมการผู้กู้
 - ข) การให้กู้ยืมเงินแก่ทางหน่วยงานของรัฐที่กรรมการผู้กู้ หรือรัฐบาลหรือสมาชิกของกรรมการผู้กู้เป็นทุนสำรอง หรือ
 - ค) การให้กู้ยืมเงินแก่ทางหน่วยงานจำกัดที่กรรมการผู้กู้ หรือรัฐบาลหรือสมาชิกของกรรมการผู้กู้เป็นทุนสำรองจำพวกไม่จำกัดความเสี่ยง
- (๓) รับทุนธนาคารพาณิชย์อื่นเป็นประกัน
- (๔) ประกอบการค้า หรือธุรกิจอื่นใดที่ไม่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการธนาคาร

พาณิชย์

(๕) ซื้อหรือมีใจเป็นประจำซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่ที่ดินที่เป็นสถานที่สำหรับ
ทำเหมืองแร่ หรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้นตามสมควรหรือเป็นการ
ซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้แก่ธนาคารพาณิชย์นั้นจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งของศาล
บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของธนาคารพาณิชย์เนื่องจากการชำระหนี้ การประ
กันคืนเงินที่จ่ายให้กู้ยืมไปหรือไม่หรือเนื่องจากการที่ธนาคารพาณิชย์ได้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้
แก่ธนาคารพาณิชย์นั้นจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งของศาลจะต้องจำหน่ายภายในเก้าสิบ
แปดวันนับแต่วันที่ได้รับทรัพย์นั้นตกเป็นของธนาคารพาณิชย์ หรือภายในกำหนดเวลาที่สั้นตามที่ได้
รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ไว้เป็นสถานที่สำหรับทำเหมืองแร่
หรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น

- (๖) ซื้อ หรือมีหุ้นหรือหุ้นกู้ในบริษัทจำกัดใดเป็นจำนวนเกินร้อยละยี่สิบของเงิน
ทุนในบริษัทจำกัดนั้น
- (๗) รับทุนธนาคารพาณิชย์จากธนาคารพาณิชย์อื่นเป็นประกัน หรือ
- (๘) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคาร

ชาติของตนเป็นกานาขายหน้าหรือเป็นค่าตอบแทนสำหรับหรือเนื่องแก่การกระทำหรือการประกอบ
ธุรกิจใด ๆ ของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ นอกจากจำแนง เงินเก็บ เงินรางวัล และเงิน
เพิ่มอย่างอื่นบรรดาที่บังจากตามปกติ

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ใดกู้ยืมเงิน หรือให้เครดิตโดยการซื้อ ชื้อสด
หรือรับวางซื้อออก ตัวเงินอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งใน
ขณะใดขณะหนึ่งเกินกว่าส่วนที่เงินกองทุนตามอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วย
ความเต็มชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ในการผ่อนผันนั้น
รัฐมนตรีจะผ่อนผันโดยมีเงื่อนไขก็ได้

การให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิตดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิต
แก่บุคคลนั้นด้วย

- (๑) การให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิตคนภริยา หรือสามีของบุคคลนั้น
- (๒) การให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิตแก่ราษฎรที่ตนมีลูกดกนั้น หรือภริยา
หรือสามีของบุคคลนั้นเป็นต้นด้วย
- (๓) การให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิตแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่บุคคลนั้น หรือภริยา
หรือสามีของบุคคลนั้นเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบ หรือ
- (๔) การให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิตแก่บริษัทจำกัดที่บุคคลนั้น และหรือภริยา
หรือสามีของบุคคลนั้นถือหุ้นอยู่เป็นจำนวนเงินเกินถึงหนึ่งแห่งทุนของบริษัท

ความในข้อสองวรรคก่อนไม่ใช้บังคับแก่กรณีเหล่านี้

- (๑) การให้กู้ยืมเงินโดยการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์อื่นที่ธนาคาร
แห่งประเทศไทยกำหนด
- (๒) การให้กู้ยืมเงินโดยมีประกันความเสียหายรัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์ หรือ
ทรัพย์สินอื่นอันตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ไม่เกินมูลค่า
แห่งหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินที่ธนาคารพาณิชย์นั้นได้ค้ำประกันไว้เป็นประกัน หรือ
- (๓) การให้เครดิตโดยการซื้อ ชื้อสด หรือรับวางซื้อออกตัวเงินตามที่ธนาคารแห่ง
ประเทศไทยกำหนด

การกำหนดความเหมาะสม ในประกาศในราชกิจจานุเบกษา และการกำหนดความสมควร
ที่จะให้ใบอนุญาตกับคนจีนทำกินบนที่ดินประเภทนี้ได้

มาตรา 14 ข้อตกลงต่อไปนี้ ในขนาดการพาณิชย์อันมีปฏิทินที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
ไทยกำหนดความเห็นชอบของรัฐมนตรี

(1) ข้อตกลงสุดท้ายรับคอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ซึ่งจ่ายสำหรับเงินฝากแต่ละ
ประเภท ในกรณีที่ไทยฝากเงินไว้รับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดเนื่องจากการฝากเงินนอกจาก
คอกเบี้ย ให้ถือว่าเงินหรือทรัพย์สินที่ไทยกำหนดนั้นเป็นคอกเบี้ยตาม

(2) ข้อตกลงสุดท้ายรับคอกเบี้ยหรือส่วนดอกที่ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเรียกสำหรับ
ธุรกิจนอกประเภท ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์รับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดเนื่องมาจากธุรกิจ
นั้น ๆ ให้ถือว่าเงินหรือทรัพย์สินที่ไ้รับนั้น เป็นคอกเบี้ยหรือส่วนดอก

(3) ข้อตกลงสุดท้ายรับค่าบริการที่ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเรียกสำหรับธุรกิจประเภท
ใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท

(4) ข้อตกลงสุดท้ายรับเงินที่จ่ายที่ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเรียกในการเปิดเช็คเกอร์
ออกที่เรกคิงไปต่างประเทศ สำหรับการโอนเงินซึ่งมีค่าโดยทั่วไป และหรือสินค้าแต่ละประ
เภท

(5) ข้อตกลงสุดท้ายรับหักภาษีเงินได้เป็นทรัพย์สินที่ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเรียกในการ
ค้าประกันตามลักษณะของธุรกิจ และหรือตามวงเงินในการค้าประกัน

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่เรียกเงินมัดจำในการเปิดเช็คเกอร์ออกที่เรกคิง หรือไม่
เรียกหลักประกันในการค้าประกัน ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์เรียกเงินมัดจำหรือหลักประกันค่า
กว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดความใน (4) หรือ (5) แล้วแต่กรณี

การกำหนดอัตราตาม (4) และ (5) จะกำหนดยกเว้นมิให้ใช้บังคับในกรณีเปิด
เช็คเกอร์ออกที่เรกคิงในเขตพระราชวังเมืองตรีของกิจการของรัฐ หรือการค้าประกันของกรมเมือง
หรือของกิจการของรัฐก็ได้

อัตราตาม (3) (4) และ (5) ธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่กำหนดก็ได้
การกำหนดความเหมาะสมในประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 15 โฆษณาการพาณิชย์ประกาศรายการขอตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด แสดง
หนังสือและสิทธิการที่ยังมีอยู่ในวันทำงานวันสุดท้ายของทุกเดือน หรือในวันอื่นที่รัฐมนตรีเป็นชอบ
และในแผนของประกาศนั้นแก่รัฐมนตรีหนึ่งฉบับโดยยื่นต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศนั้นให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ๗ สำนักงานภายในวันที่สิบเอ็ดของเดือนถัดไป
และในลงในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับด้วย เว้นแต่รัฐมนตรีจะได้กำหนดเป็นอย่าง
อื่น

มาตรา 16 โฆษณาการพาณิชย์ตามมาตรา 9 ประกาศมรดกและบัญชีกำไรจากหุ้น
ภายในสี่เดือนนับแต่วันสิ้นปีธุรกิจของธนาคารพาณิชย์และก่อนวันประชุมใหญ่ มรดกนั้นจะต้อง
มีการรับรองของบัญชีผู้ถือหุ้น บัญชีผู้ถือหุ้นนั้นต้องเป็นบัญชีที่รัฐมนตรีเห็นชอบความและต้องมีใจกรรม
การ พนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น

โฆษณาการพาณิชย์ตามมาตรา 6 ประกาศมรดกและบัญชีกำไรจากหุ้นของธนาคาร
ต่างประเทศที่ธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นสาขาภายในเวลาที่เดือนนับแต่วันสิ้นปีธุรกิจของธนาคาร
ต่างประเทศนั้น เว้นแต่จะมิใช่จนกว่าจะมีเหตุขัดข้องอันสมควร

ประกาศตามมาตรานี้ให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ๗ สำนักงาน

มาตรา 17 ในการติดต่อกับประชาชน โฆษณาการพาณิชย์ขอเปิดทำงานตามเวลาและ
หยุดทำงานตามวันของธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี และให้
ธนาคารพาณิชย์ประกาศเวลาทำงานและวันหยุดทำงานไว้ในที่เปิดเผย ๗ สำนักงาน

มาตรา 18 ธนาคารพาณิชย์ใดหยุดชำระรายเงิน โฆษณาการพาณิชย์นั้นแจ้งให้
รัฐมนตรีทราบทันที และห้ามมิให้ทำกิจการใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐ
มนตรี แล้วให้รายงานโดยละเอียดตมตงเหตุที่คองหยุดชำระรายเงินภายในเจ็ดวันนับแคว
วันที่หยุดชำระรายเงิน

มาตรา 19 ธนาคารใดซึ่งเป็นที่กรรมการหรือคำรงตำแหน่งอื่นในธนาคารพาณิชย์
ใดเป็นที่กรรมการหรือคำรงตำแหน่งอื่นในธนาคารพาณิชย์อื่นอีกในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ เว้น
แต่คำรงตำแหน่งที่ปรึกษากรรมการ หรือตำแหน่งที่ไม่มีความรับผิดชอบหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับกา
ดำเนินการของธนาคารพาณิชย์

มาตรา 20 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 9 มาตรา 6 หรือมาตรา 7 รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งให้เลิกสาขาตามที่ใบอนุญาตไม่แล้ว แล้วยกกรณี หรือจะสั่งความคณธนาคารพาณิชย์นั้นก็ได้ แต่ถ้านั้นแล้วรัฐมนตรีจะสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นปฏิบัติกิจการเพื่อแก้ไขให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดภายในเวลาที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้

มาตรา 21 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนมาตรา 10 รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งธนาคารพาณิชย์นั้นให้มีเงินคงเหลือหรือกำหนดเงินกำไรทั้งหมดยกหรือส่วนใดไปทำเงินกำไรนั้นทั้งหมดยกหรือส่วนหนึ่งไปเติมทุนสำรอง หรือไปเพิ่มสินทรัพย์ที่ค้ำรองตามมาตรา 6 แล้วยกกรณี และรัฐมนตรีจะสั่งห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์นั้นให้กู้ยืมหรือลงทุน หรือให้ทำกำไรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ จนกว่าธนาคารพาณิชย์นั้นจะปฏิบัติตามคำสั่งด้วยก็ได้

มาตรา 22 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนมาตรา 11 เป็นอันหนึ่ง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์นั้นให้กู้ยืมหรือลงทุน หรือให้ทำกำไรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ จนกว่าธนาคารพาณิชย์นั้นจะปฏิบัติตามคำสั่งด้วยก็ได้

ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐมนตรีตามวรรคก่อน รัฐมนตรีจะสั่งความคณธนาคารพาณิชย์นั้นก็ได้

มาตรา 23 รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์ยื่นรายงานฉบับมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้จะให้นับตามระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราวและจะให้ค่าจ้างแห่งข้อความหรืออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานนั้นก็ได้ รายงานฉบับและค่าจ้างนี้ให้นับต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา 24 รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์เพื่อตรวจสอบและรายงานกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ หรือจะมอบอำนาจให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ก็ได้ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ๆ รัฐมนตรีจะตั้งหรือมอบอำนาจให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ในตำแหน่งตรวจเพื่อทราบกิจการหรือทรัพย์สินของเอกชนคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะที่มีหรือปรากฏอยู่ในธนาคารพาณิชย์ใด ๆ ก็ได้

มาตรา 25 เมื่อรัฐมนตรีได้รับรายงานการตรวจสอบจากผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ และเห็นว่าฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ใดอยู่ในลักษณะอันจะเป็นเหตุให้เกิด ความเสียหายร้ายแรงแก่ประโยชน์ของประชาชน รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเลิกถอนใบอนุญาตหรือ จะสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้นก็ได้ แต่หาเห็นสมควรรัฐมนตรีจะสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้น ปฏิบัติการ เพื่อแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้นเสียก่อนภายในเวลาที่รัฐ มंत्रीกำหนดก็ได้

มาตรา 26 เมื่อปรากฏว่าธนาคารพาณิชย์ใดมียกทำการจ่ายเงิน ให้รัฐมนตรีทั้ง ทั้งบุคคลที่รัฐมนตรีเห็นสมควร เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนพฤติการณ์ และเมื่อได้รับ รายงานการสอบสวนจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์ นั้นได้

มาตรา 27 ในการสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์ใด ให้รัฐมนตรีแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือ ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นทราบ และปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์ นั้น กับพิมพ์ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา 28 ในการควบคุมธนาคารพาณิชย์ใด ให้รัฐมนตรีทั้งคณะกรรมการควบคุม ธนาคารพาณิชย์นั้น ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสอง คน คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่จักดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้นให้ถูกต้องประการ และให้ประธานกรรมการ เป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์นั้น

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการคนใด คนหนึ่งเป็นปฏิบัติหน้าที่แทน

คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งและกำหนดอำนาจและหน้าที่พนักงานควบคุมธนาคาร พณิชย์คนหนึ่งหรือหลายคนให้ปฏิบัติภารกิจในท้องถิ่นใดอย่างหนึ่งได้

การทั้งคณะกรรมการและการแต่งตั้งกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการให้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 29 เมื่อรัฐมนตรีใดแจ้งคำสั่งควบคุมแก่ธนาคารพาณิชย์ใด ห้ามมิให้กรรม การและพนักงานของธนาคารพาณิชย์หรือกระทำการกิจการของธนาคารพาณิชย์นั้นออกไป เว้นแต่จะ

ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์

มาตรา ๓๐ เมื่อรัฐมนตรีได้นำคำสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์ใด ในกรรมการ
พนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้นจัดการล้มเลิกหรือเพิกถอนและประโยชน์
ของธนาคารพาณิชย์ไว้ และรับรายงานกิจการและงบการเงินพร้อมกว่าประมวลบัญชี เอกสาร
ทรงตรา และบัญชีต้นเกิดเกี่ยวกับกิจการและเงินทรัพย์สินของธนาคารพาณิชย์ในคณะกรรมการควบคุม
ธนาคารพาณิชย์โดยมีมติว่า

มาตรา ๓๑ เมื่อธนาคารพาณิชย์ใดถูกควบคุม ให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินหรือเอกสาร
ของธนาคารพาณิชย์นั้นแจ้งการครอบครองในคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์พร้อมโดย
มีมติว่า

มาตรา ๓๒ เมื่อคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ที่ถูก
ควบคุมสมควรจะดำเนินกิจการของตนเองได้ ให้รายงานให้รัฐมนตรีทราบ ถ้ารัฐมนตรีเห็น
สมควรก็ให้สั่งเลิกการควบคุม และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์ราย
วันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา ๓๓ เมื่อคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ที่
ถูกควบคุมไม่อาจดำเนินกิจการต่อไปได้ ให้รายงานให้รัฐมนตรีทราบ ถ้ารัฐมนตรีเห็น
สมควรก็ให้สั่งเลิกธนาคารพาณิชย์นั้น และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือ
พิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา ๓๔ เมื่อรัฐมนตรีสั่งเลิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งเลิกธนาคารพาณิชย์ ให้มีการ
ชำระบัญชี และให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีธนาคารพาณิชย์นั้น

การชำระบัญชีให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย
การชำระบัญชีบริษัทจำกัด เว้นแต่การใดที่เป็นอำนาจและหน้าที่ของอธิบดีใหญ่ ให้เป็น
อำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรี

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๖ ให้ผู้ตรวจการธนาคาร
พาณิชย์และพนักงานเจ้าหน้าที่ และทนาย มีอำนาจสั่งให้กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างของ
ธนาคารพาณิชย์มาให้ถ้อยคำ หรือแสดงบัญชี บัญชี เอกสารและหลักฐานอันขึ้นเกี่ยวกับกิจ

การและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ และให้มีอำนาจเรียกตรวจกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ในระหว่างเวลาทำงานตามปกติ

มาตรา 36 เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา 28 ในคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ หรือพนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับมอบอำนาจ มีอำนาจสั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ออปลำ หรือใส่แสดงหรือส่งสมัค บัญชี เอกสาร กวงทรา และหลักฐานอันอื่นเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่อุกความ

มาตรา 37 กรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ พนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์และข้าราชการผู้มีอำนาจได้รับเงินค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 38 ค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนในการควบคุมหรือข้าราชการพาณิชย์ใด ให้จ่ายจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์นั้น

มาตรา 39 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 8 หรือมาตรา 9 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 40 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 19 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 41 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนมาตรา 6 วรรคสอง มาตรา 7 มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 มาตรา 17 หรือ มาตรา 18 หรือฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา 21 หรือมาตรา 23 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และในกรณีที่เป็นการผิดซ้ำกัน โทษปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังทำการฝ่าฝืนอยู่

ความผิดตามมาตรานี้ ในคณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้ คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งสามวรรคสองให้มีจำนวนสามคน ซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 42 ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดกระทำความผิดเพราะฝ่าฝืนมาตรา 6 วรรคสอง มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 14 หรือมาตรา 18 หรือฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา 21 กรรมการของธนาคารพาณิชย์นั้น หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบ

ชอบในการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าคนมีใจไม่สุจริตในการกระทำความผิดของธนาคารพาณิชย์นั้นด้วย

มาตรา 43 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 29 มาตรา 30 หรือมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 44 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งบังคับตามมาตรา 35 หรือผู้ตรวจการมีเหตุตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานตรวจกิจการและเงินตราของธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 35 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 45 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับมอบอำนาจซึ่งมีตามมาตรา 36 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 46 ผู้ใดใดจงรู้ถึงกาหรือของธนาคารพาณิชย์ใดเนื่องจากการปฏิบัติกิจการอันนางและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติอื่น เป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยของธนาคารพาณิชย์จะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยนอกจากความหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์การสอดแนมหรือการพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 47 ภายในระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ
(1) ความในวรรคสองของมาตรา 6 ไม่ใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศ ซึ่งประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์อยู่ในวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ
(2) ในการปฏิบัติกิจการตามมาตรา 10 และมาตรา 15 ในที่นี้อันหมายถึงธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยตามชนิดที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นเงินทองแทน

มาตรา 48 ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ บทบัญญัติมาตรา 19 ไม่ใช้บังคับแก่บุคคลซึ่งกำลังดำเนินการอันของตามตามมาตรารัฐธรรมนูญในวัน

ที่พระราชบัญญัตินี้ให้มีคําสําหรับคําแห่งที่คํารองยํานี้

มาตรา 49 ในระหว่างเวลาที่ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา 11 และมาตรา 14(1) ยังไม่ใช้บังคับ ในนํ้ามทบัญญัติมาตรา 10 มาตรา 12 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช 2488 มาใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์

มาตรา 50 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
 ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในปัจจุบันการธนาคารและการเศรษฐกิจได้ขยายตัวขึ้นเป็นลำดับ จึงสมควรได้ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ให้เหมาะสม เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ตลอดจนให้ความคุ้มครองแก่ผู้ฝากเงินกับธนาคาร

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 79 ตอนที่ 39 วันที่ 30 เมษายน 2505 ฉบับพิเศษ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา ๓.

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
ออกตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์
พ.ศ. ๒๕๐๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ธนาคารแห่งประเทศไทยออกประกาศเป็นข้อกำหนด ความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ โทษเด็กประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ออกตามความในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ฉบับลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๑๕

ข้อ ๒ โทษธนาคารพาณิชย์ลอบกู้เงินตามอัตราดังต่อไปนี้

(๑) อัตราสูงสุดสำหรับดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ที่จ่ายสำหรับเงินฝากนอกประเภทที่เป็นเงินมาต นอกจากรเงินฝากระหว่างธนาคาร

ก. เงินฝากที่กองจ่ายคืนเมื่อวงตามรวมตลอดถึงเงินฝากที่กองจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาไม่ถึง ๓ เดือน ต้องไม่เกินร้อยละ ๐.๐๑ ต่อปี

ข. เงินฝากที่กองจ่ายคืนเมื่อวงตามประเภทออมทรัพย์ซึ่ง利息ผูกฝากในการฝากถอนและไม่ใช่เช็คในการถอนและผูกฝากเงินครั้งแรก ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ บาท ต้องไม่เกินร้อยละ ๔.๕ ต่อปี

ค. เงินฝากที่กองจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาดังแต่ ๓ เดือน แต่ไม่ถึง ๖ เดือน และได้รับฝากครบกำหนดตามระยะเวลานั้น ต้องไม่เกินร้อยละ ๕ ต่อปี

ง. เงินฝากที่กองจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาดังแต่ ๖ เดือน แต่ไม่ถึง

12 เดือน และได้รับฝากครบกำหนดตามระยะเวลาที่นั้น ต้องไม่เกิน ร้อยละ 7 ต่อปี

จ. เงินฝากที่ทองจ่ายคนเมื่อสิ้นระยะเวลาตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป และ ได้รับฝากครบกำหนดตามระยะเวลาที่นั้น ต้องไม่เกินร้อยละ 8 ต่อปี

(2) อัตราสูงสุดสำหรับดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ซึ่งจ่ายสำหรับเงินฝากที่เป็น เงินตราต่างประเทศ ซึ่งเจ้าหน้าที่งานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินมีคำสั่ง ยกเว้นโดยทั่วไปหรือโดยเฉพาะไม่ต้องชดเชยเงินตราต่างประเทศนั้นแก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารรับอนุญาต หรือบุคคลรับอนุญาตภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ไต่มา ต้องไม่เกินร้อยละ 12 ต่อปี

(3) อัตราสูงสุดสำหรับดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์เรียกสำหรับ ก. การขอ ช้อดก หรือรับช่วงช้อดกตัวเงินอันเกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม หรือการจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมภายในประเทศ ต้องไม่เกินร้อยละ 10½ ต่อปี ข. การให้กู้ยืมแก่กิจการอุตสาหกรรมซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 โดยมีสิ่งสำหรับหรัพย์ หรือสิ่งหรัพย์ที่สิ่งจำนองโคความประมวลกฎหมายแห่ง และพาณิชย์มาตรา 703 หรือตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. 2514 เป็นประกันเต็มจำนวนเงินที่กู้ยืม ต้องไม่เกิน ร้อยละ 12½ ต่อปี

ค. ธุรกิจอื่นนอกจาก ก. และ ข. ต้องไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
ประกาศ ณ วันที่ 30 มกราคม 2517

พิสทธิ นิมมาน เหมินท
(นายพิสทธิ นิมมาน เหมินท)
ผู้อำนวยการธนาคารแห่งประเทศไทย

ประวัติการศึกษา

ชื่อ นายสามารถ บูรณวิวัฒนาใจ

วุฒิการศึกษา ได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศึกษาศาสตร์) จากคณะศึกษาศาสตร์และ
การบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2513

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการส่วนราชการส่วนกลาง ส่วนตรวจสอบการ
ทำบัญชี ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน ธนาคาร
แห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย